

“दिगो विकास, अनुपम संस्कृति, उन्नत पर्यटन संमृद्ध चुम्नुव्री”

चुम्नुव्री गाउँसभामा

अध्यक्ष श्री निमा लामाद्वारा प्रस्तुत आर्थिक वर्ष २०८०।०८१ को वार्षिक नीति
तथा कार्यक्रम

चुम्नुव्री गाउँपालिका

गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

सिर्दिबास, गोरखा

गण्डकी प्रदेश, नेपाल

विक्रम सम्वत् २०८० असार ०३ गते

चुमनुव्री गाउँपालिकाका उपाध्यक्ष ज्यू
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत ज्यू
वडा अध्यक्ष ज्यूहरु,

Dattarai

उपस्थित कार्यपालिकाका सदस्य ज्यूहरु, गाउँ सभाका सदस्य ज्यूहरु, राजनीतिक दलका प्रतिनिधि ज्यूहरु, गाउँपालिकाका कर्मचारीहरु, सरकारी तथा गैरसरकारी कार्यालयका प्रमुख एवं प्रतिनिधिहरु, नागरिक समाज, पत्रकार एवं उपस्थित सम्पूर्ण महानुभावहरु,

१. संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन प्रणालीलाई सुदृढीकरण गर्दै “दिगो विकास अनुपम संस्कृति, उन्नत पर्यटन समृद्ध चुमनुव्री” को दिर्घकालीन सोचलाई सार्थक तुल्याउन यस नीति तथा कार्यक्रमले थप टेवा पुऱ्याउने विश्वास लिएको छु ।
२. यस गाउँसभालाई सम्बोधन गरिरहँदा राष्ट्रलाई निरङ्कुश शासन प्रणालीको अध्याँरोबाट जनताका जनप्रतिनिधि मार्फत राज्य सञ्चालन गर्ने, संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको उज्यालो युगमा पुऱ्याउने क्रममा आफ्नो ज्यानको आहुति दिने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात सहिदहरुप्रति भावपूर्ण श्रद्धाङ्गली अर्पण गर्दछु ।
३. सिमित स्रोत र साधनको अधिकतम परिचालन गरी गाउँपालिकाको समष्टिगत विकास गर्ने स्पष्ट दृष्टिकोण र “दिगो विकास अनुपम संस्कृति उन्नत पर्यटन समृद्ध चुमनुव्री” को दिर्घकालीन सोच सहित प्रथम पञ्चवर्षीय आवधिक गाउँ विकास योजना तयार गरी आवधिक योजनाको लक्ष्य र उद्देश्य हासिल गर्ने दिशामा अगाडी बढीरहेको छ ।
४. चुमनुव्री गाउँपालिकाको प्राथमिकता र आवश्यकताका महत्वपूर्ण विषयहरु संक्षिप्त रूपमा पेश गरेको छु ।
 - चुमनुव्री गाउँपालिकाको शासन, विकास र सेवा प्रवाहलाई वस्तुनिष्ठ, व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउन गाउँपालिकाको गुरुयोजना निर्माण गरिनेछ ।
 - चुमनुव्री गाउँपालिकाको आफ्नै प्रशासकीय भवन निर्माणका लागि संघीय सरकारसँग साझेदारी गरिनेछ ।
 - वेनिधाट रुइला नाका उत्तर दक्षिण लोकमार्ग यथाशिष्ट सम्पन्न गर्ने आवश्यक पहल गरिनेछ ।
 - सिर्दिबास देखि चुमचेत, छेकम्पार हुँदै डुँडुला भन्ज्याड नाका जोड्ने उत्तर दक्षिण लोकमार्ग निर्माणको लागि थप बजेटको पहल गरिनेछ ।
 - सिर्दिबास देखि चुमचेत, छेकम्पार हुँदै डुँडुला भन्ज्याड नाका जोड्ने उत्तर दक्षिण लोकमार्ग निर्माणको सर्वे तथा निर्माण कार्य नेपाली सेनामार्फत गराउन नेपाल सरकारलाई नीतिगत निर्णय गर्न अनुरोध गरिनेछ ।

Dattarai

X am: 13

- गाउँपालिका केन्द्र फिलिम बजार जोड्ने मोटरेबल पुल निर्माण प्रक्रिया अगाडि बढाई सडक सञ्चालनमा चुम्नुव्री गाउँपालिकालाई जोडिनेछ ।
- चुम उपत्यकालाई ऐतिहासिक श्याम्या(अहिंसा) क्षेत्र घोषणा गर्न नेपाल सरकारलाई नीतिगत निर्णय गर्नको लागि पहल गर्न अनुरोध गरिनेछ ।
- नेपाल टेलिकमबाट विस्तार गरिएको इन्टरनेट सेवालाई पालिकाभित्र छिटो, छरितो, सस्तो र उच्च गतिमा सञ्चालन गर्न आवश्यक समन्वय गरिनेछ ।
- प्रकृति, संस्कृति संरक्षण तथा वातावरणमैत्री, गुणस्तरीय शिक्षा लगायतका विविध नागरिकमैत्री सेवा व्यवस्थापनका लागि जनतासँग अध्यक्ष कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- चुम्नुव्री गाउँपालिकाभित्र मनास्लु संरक्षण क्षेत्र समेत रहेकाले वातावरण संरक्षणका साथै जैविक विविधताको संरक्षण र संवर्द्धन गरी पर्यावरणीय सन्तुलन कायम गरी हरित अर्थतन्त्र निर्माण गर्न “Go Green” भन्ने नारासहित डढेलोमुक्त क्षेत्र घोषणा गरी कार्यान्वयनमा लिगिनेछ ।
- बनजंगल, जलाधार एवं जैविक विविधताको विकास र संरक्षणका लागि वन क्षेत्रमा बृहत वृक्षारोपण गर्ने, पहिरो नियन्त्रणका लागि ग्याविन जाली लगाउने र खोला तथा नदी किनारामा तटबन्ध लगाउने कार्य मनास्लु संरक्षण क्षेत्र आयोजनाको सहकार्यमा गरिनेछ ।
- चुम्नुव्री गाउँपालिकाको प्रदुषण नियन्त्रण गर्न सरोकारवाला सबै पक्षहरूसँग समन्वय गरी आवश्यक कार्यक्रम अगाडि बढाइनेछ । साथै चुम्नुव्री गाउँपालिकालाई सिसा तथा प्लाष्टिकमुक्त गाउँपालिका बनाउन आवश्यक नीतिगत व्यवस्था गरिनेछ ।
- चुम्नुव्री गाउँपालिकाको सबै सामुदायिक तथा धार्मिक विद्यालयको विद्यालय व्यवस्थापन समितिको पुर्नगठन गरी विशेष शिक्षा नीति अपनाइनेछ ।
- तीनै तहका सरकारवीच कार्यात्मक अन्तरसम्बन्ध सुदृढ गरी काममा आउन सक्ने दोहोरोपनालाई अन्त्य गरिनेछ ।
- वुद्ध मा.वि. लाई तह Upgrade गरी १२ कक्षासम्म पठनपाठनको लागि शिक्षक कर्मचारी दरबन्दी र भौतिक पूर्वाधारहरूको व्यवस्था गरिनेछ ।
- वुद्ध माध्यामिक विद्यालयमा प्राविधिक विषयको पठनपाठनका लागि अनुमति लिई प्राविधिक विषयको शिक्षा प्रदान गरिनेछ ।
- चुम्नुव्री गाउँपालिकाको आन्तरिक राजस्व संकलनलाई थप सुदृढ र चुस्त बनाइनेछ । गाउँपालिकाभित्र हुने सबै प्रकारका व्यवसायिक गतिविधिहरूलाई गाउँपालिकामा व्यवसाय दर्ता गराउन थप पहल गरिनेछ । जडिवुटी तथा पर्यटनबाट प्राप्त हुने राजस्वलाई बढावा दिनको लागि सरोकारवालाहरूसँग समन्वय र साझेदारी गरिनेछ ।
- भेडा पालन गर्ने वडा नं. ३ को न्याक, पाडसिङ, आदि ठाउँका भेडापालक कृषकलाई उन्नत जातको भेडापालनको लागि आवश्यक सहयोग गरिनेछ ।

2 am: 13

- Q. No. 3*
- सिर्दिबास, विही, प्रोक, चुमचेत, छेकम्पार र लहोमा स्याउ पकेट क्षेत्र सञ्चालन गरी आवश्यक प्राविधिक तथा आर्थिक अनुदान उपलब्ध गराइनेछ । उक्त स्थानहरूबाट उत्पादित स्याउलाई मनास्लु स्याउ को रूपमा ब्राण्डिङ गर्ने नीति घोषणा गरिनेछ ।
 - चुमनुव्री गाउँपालिका वडा नं. ३ स्थित देवल, सल्लेरी, नाकचेत, घटेखोला, चुमनुव्री गाउँपालिका वडा नं. ६ स्थित लोक्पा, चुमनुव्री गाउँपालिका वडा नं. ७ स्थित छुले गाउँ पहिरो नियन्त्रणको लागि केन्द्र सरकारसँग पहल गरिने तथा विस्थापित परिवारलाई उनिहरूको सहमतिमा व्यवस्थापन गरिनेछ ।
 - युवाहरूलाई विदेश जानबाट रोक्न गाउँमै कृषि, व्यापार, व्यवसाय, पर्यटन, जडिबुटी, उद्योगधन्दा तथा अन्य रोजगारीका गतिविधिमा संलग्न गराइनेछ र गाउँपालिकाभित्र रहेका उद्यमीहरूको पहिचान गरी स्थानीय स्रोत र सीपमा आधारित उद्यमशिलता विकासलाई जोड दिइनेछ ।
 - यस गाउँपालिका अन्तर्गत रहेका नापी छुट भएका जग्गा दर्ता तथा अव्यस्थित बसोबासी र सुकुम्बासी समस्याको समाधान गर्ने पहल गरिनेछ ।
 - फिलिम स्वास्थ्य केन्द्रलाई MBBS डाक्टर दरबन्दी र प्राविधिक उपकरण सहितको स्तर वृद्धि गर्ने केन्द्रमा पहल गरिनेछ ।
 - सातै वटा वडाभित्र रहेको पुरातात्त्विक, धार्मिक महत्वका वौद्ध गुम्बाहरूको जिर्णोद्धार तथा पुनर्निर्माण गरी वौद्ध शिक्षा तथा धार्मिक सांस्कृतिक पर्यटनको प्रवर्द्धन गरिनेछ ।
 - फिलिम बजारदेखि ने दुड्करचेत हुँदै गणेश हिमाल वेश क्याम्प जाने ट्रेकिङ रुटको सुधार तथा सेल्टरहरूको निर्माण गरिनेछ । यस क्षेत्रको पर्यटन क्षेत्रलाई उकास्नको लागि अझै पनि लुप्त रूपमा रहेका पर्यटकीय, धार्मिक, सांस्कृतिक गन्तव्यहरूको खोजी गरी सोको प्रचारप्रसार, संवर्द्धन, तथा प्रवर्द्धन गरिनेछ ।
 - चुम भ्यालीको चुमचेत हुँदै नुव्री भ्याली विही जोड्ने पर्यटकीय पदमार्ग निर्माण गरिनेछ ।
 - दुर्घटना तथा प्राकृतिक विपत्तिबाट मृत्यु भएका परिवारहरूलाई काजकिरिया खर्चवापत् १५,०००/- सम्म तत्काल उपलब्ध गराइनेछ ।
 - गरिब तथा जेहन्दार विद्यार्थीलाई उच्च शिक्षा अध्ययनमा टेवा पुग्ने गरी छात्रावृति उपलब्ध गराउन कोष खडा गरिनेछ ।
 - गाउँपालिकाको भू – उपयोग नीति तर्जुमा गरी जग्गाको वैज्ञानिक वर्गीकरण गरिनेछ । कृषियोग्य भूमिमा बसोबास गर्ने कार्यलाई निरुत्साहित गरिनेछ ।
 - चुम र नुव्री भ्यालीमा Health Assistant दरबन्दी सहितको प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र स्थापना गरी स्वास्थ्यकर्मीबाट नियमित सेवा दिने व्यवस्था गरिनेछ ।
- Q. No. 3*

- X Jan: ३
- सुत्केरी तथा इमर्जेन्सी विरामीहरूलाई हेलिकप्टरबाट तत्काल उद्धार गर्न हाल विभिन्न तहमा अनुमति लिनुपर्ने झन्झटिलो प्रक्रिया अन्त्य गर्नको लागि हवाई उडान प्रतिबन्ध हटाउनको लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
 - चुम र नुव्री तर्फका दुवै नाकाहरु खुलाई द्विपक्षीय व्यापारमा सहजीकरण गराइदिन संघीय सरकारलाई कुट्टीतिक पहलको लागि अनुरोध गरिनेछ ।
 - लार्के पास गर्ने पर्यटकहरूलाई लक्षित गरी प्राथमिक स्वास्थ्य उपचार पाउने गरी धर्मशालामा सिजनल हेल्थ क्लिनिक टिम गाउँपालिकाबाट खटाइनेछ ।
 - सबै आधारभूत विद्यालयहरूमा अनिवार्य अंग्रेजी माध्यमको पढाई सञ्चालन गर्न आवश्यक सहयोग गरी बालबालिका पढाउन वावुआमाले नै गाउँ छाड्ने समस्या समाधान गरिनेछ ।
 - यस गाउँपालिकाभित्रका निसिराङ छो, काल ताल, विरेन्द्र तालमा पर्यटन प्रवर्द्धनका लागि आवश्यक प्रक्रिया अगाडि बढाइनेछ ।
 - जडिबुटी खेती गर्ने किसानहरूबाट आवश्यक ज्ञान, सिप, प्रविधि र आर्थिक अनुदान उपलब्ध गराइनेछ ।
 - जडिबुटी तथा कृषि सहकारी मार्फत जडिबुटी प्रशोधन केन्द्र स्थापना गरी स्थानीय जनताको आयआर्जनमा टेवा पुऱ्याइनेछ ।
 - गाउँपालिकाभित्र ठूला जलविद्युत आयोजना यथाशिष्ट निर्माण सूचारु गर्न पहल गरिनेछ र त्यसमा स्थानीय जनताको शेयर सुनिश्चित गराई गरिबी निवारण गरिनेछ ।
 - चुमनुव्री गाउँपालिका मनास्लु संरक्षण क्षेत्र प्रवेश गर्ने विदेशी पर्यटकहरूको प्रवेश शुल्क सम्बन्धमा राष्ट्रिय प्राकृतिक संरक्षण कोष र मनास्लु संरक्षण क्षेत्र आयोजनासँग समन्वय तथा परामर्श गरी आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ ।
 - गाउँपालिकाभित्र विभिन्न प्राकृतिक खानीहरु जस्तै सुन, तामा, सिसा, शिलाजित, ढुङ्गा, वालुवा आदिको नेपाल सरकार खानी विभागसँग समन्वय गरी सम्भाव्यता अध्ययन गरिनेछ ।
 - नेपाल सरकार वन मन्त्रालय र मनास्लु संरक्षण क्षेत्र आयोजना (MCAP) सँग समन्वय गरी वन्यजन्तु तथा जैविक विविधता संरक्षण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
 - गाउँपालिका र इलाका प्रशासन कार्यालयको समन्वयमा नागरिकता, जन्मदर्ता लगायतका घुम्ती सेवाहरु प्रवाह गरिनेछ ।
 - बाहिरबाट आउने मदिरा, वियर, रक्सी आदिको व्यवस्थापन गरी स्थानीय अन्न र फलफूलबाट उत्पादित लोकल मदिराको ब्रान्डिङ गरी पर्यटकबाट आयआर्जन गर्न नीतिगत पहल गरिनेछ ।
 - याक, चौरीपालन व्यवसायलाई सहयोग गरी छुर्पी तथा चिज उद्योग स्थापना गरिनेछ ।

- X*
- प्रत्येक सामुदायिक विद्यालयहरूमा खेलकुद मैदान र कम्पाउन्ड/घेराबार निर्माण गरिनेछ ।
 - यस गाउँपालिकामा रहेका बेरोजगारहरूको लगत संकलनलाई थप प्रभावकारी बनाई प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रममार्फत रोजगारी प्रदान गरिनेछ ।
 - रुपिनाला पर्यटन पदमार्ग मर्मत एवं सुधार, आवश्यक झोलुङ्गे पुल र सेल्टरको व्यवस्था गरिनेछ ।
 - प्रसिद्ध बौद्ध धार्मिक स्थल सेराङ गुम्बा, हिनाङ गुम्बा, ल्हो गुम्बा, सामा गुम्बा, राजेन गुम्बा, मु गुम्बा, चुम गुम्बा, गुम्बा लोडडाङ, पुरोन्कु गुफालाई बौद्ध दर्शन तथा शिक्षाको केन्द्रको रूपमा प्रवर्द्धन गरिनेछ ।
 - सेवा प्रदायक सार्वजनिक निकायहरूको सकेसम्म आफै प्रशासकीय भवनको निर्माणका लागि केन्द्र सरकारसँग आवश्यक पहल गरिनेछ ।
 - इलाका प्रशासन कार्यालयबाट हुने सेवा प्रवाहलाई छिटो, छरितो, सर्वसुलभ बनाउन आवश्यक प्राविधिक उपकरणहरू जुटाउन पहल गरिनेछ ।
 - कृषि, जडिवुटी, पर्यटन, पशुपालन लगायतका आर्थिक विकासका संवाहक क्षेत्रमार्फत आर्थिक क्रान्ति गरिनेछ ।
 - अति विपन्न गरिब घरपरिवार पहिचान गरी जीविकोपार्जन सुधार हुने गरी आवश्यक सिप तालिम तथा वित्त पुँजी उपलब्ध गराइनेछ ।
 - महिला, बालबालिका तथा युवा सशक्तीकरण गर्नका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिनेछ ।
 - गाउँपालिकाभित्रका राजनीतिक दल, नागरिक समाज, बुद्धिजीवीहरूसँग मित्रवत् सम्बन्ध कायम राख्दै शासन, विकास र सेवा प्रवाहमा सबै सरोकारवाला पक्षसँग हातेमालो गरी अगाडि बढिनेछ ।
 - जैविक तथा सांस्कृतिक खुला संग्रहालयको रूपमा रहेको चुमनुव्री गाउँपालिकालाई जातीय, धार्मिक, भाषिक, सांस्कृतिक एकताको केन्द्रको रूपमा अगाडि बढाइनेछ ।
 - गाउँपालिका भित्रका डाक्टर, इन्जिनियर, पर्वतारोही, उच्च पदस्थ राष्ट्रसेवक कर्मचारी, शिक्षाविद, समाजसेवी, सफल व्यवसायी, खेलाडी, कलाकार लगायतका विशिष्ट व्यक्तित्वहरूलाई समय समयमा विशेष सम्मान गर्ने परिपाटी बसाइनेछ ।
 - गाउँपालिका भित्रका विद्यालयहरूबाट SEE मा सर्वोत्कृष्ट अंक प्राप्त गर्ने विद्यार्थीहरूलाई विशेष सम्मान र पुरस्कार प्रदान गरिनेछ ।
 - सिर्दिबासमा कृषि विकास बैंक स्थापना गरी स्थानीय किसानहरूलाई सहुलियत क्रण सुविधा उपलब्ध गराउन पहल गरिनेछ ।
 - प्रत्येक वडामा गाउँघर क्लिनिक सेवा सञ्चालन गरिनेछ ।
- X*

- Q. No. 3*
- स्थानीय स्रोत साधनको महत्तम उपयोग गरी गाउँपालिकाको राजश्व वृद्धिका लागि आवश्यक कार्यक्रमहरु अगाडि बढाइनेछ ।
 - गाउँपालिकाको दिर्घकालिन महत्वको परियोजना तथा गुरुयोजनामा समेटिएका आयोजनाहरु प्राथमिकताका आधारमा कार्यान्वयन गरिंदै लगिनेछ ।
 - सेवा प्रवाहलाई चुस्त, दुरुस्त, भ्रष्टचारमुक्त, पारदर्शी र जनउत्तरदायी बनाउन शुन्य सहनशिलताको सिद्धान्त अपनाइनेछ ।
 - आँगा, सरसिउँ, न्याक र भालुवन जस्ता ओझेलमा पेरेका गाउँहरुको विकास निर्माण लगायतका सेवा प्रवाह सम्बन्धी कार्यहरुमा विशेष प्राथमिकता दिइनेछ ।
 - एक घर एक धारा खानेपानी र एक घर एक शौचालय कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
 - शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धिका लागि बालमैत्री शिक्षक सिकाईको अवधारणा अगाडि बढाइनेछ ।
 - चुम्नुक्री गाउँपालिकाभित्र एक वडा एक गैरेखको आयोजना अगाडि बढाइनेछ ।
 - चुम्नुक्री गाउँपालिका वडा नं. ३, सिर्दिबास, वडा नं. ६, चुम्चेत र वडा नं. ७, छेकम्पार जोड्ने नयाँ पर्यटकीय पदमार्ग निर्माण गरिनेछ ।
 - मनास्लु पर्यटकीय पदमार्गलाई स्तरोन्नति गरिनेछ ।
 - गाउँपालिका मातहतका सम्पूर्ण कार्यालयमा नागरिक वडापत्र तथा जिन्सी अभिलेख दुरुस्त राखिनेछ ।
 - जसको नाममा योजनाको टेण्डर स्वीकृत भएको छ त्यसैबाट निर्माण कार्य सम्पन्न गर्नुपर्ने तथा निर्माण कार्य समयमा सम्पन्न गर्न नसकेमा कानूनअनुसार कारबाही गरिनेछ ।
 - यस गाउँपालिकालाई विशेष क्षेत्र कायम गर्न प्रदेश सरकारले गेरेको सिफारिसलाई धन्यवाद दिँदै संघीय सरकारलाई विशेष क्षेत्र कायम गरिदिन अनुरोध गरिनेछ ।

५. स्थानीय सरकारले सिमित स्रोत र साधनको अधिकतम परिचालनद्वारा जनताको जनभावना, जनआकांक्षा र आवश्यकताका आधारमा स्थानीय नागरिकको जीवनस्तरमा सुधार गर्न दृढ संकल्पका साथ अगाडि बढिरहने प्रतिवद्धता व्यक्त गर्दै यस गरीमामय सभामा आ.व. २०८०।८१ को नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

गाउँसभाका सदस्य ज्यूहरु,

६. नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, चुम्नुक्री गाउँपालिको आवधिक गाउँ विकास योजना, संघीय सरकार र प्रदेश सरकारबाट प्राप्त भएका मार्गनिर्देशनहरु र परिपत्रहरुलाई आधार मानी प्रस्तावित नीति तथा कार्यक्रमले मानवीय क्षमता विकास, कृषि क्षेत्रको आधुनिकीकरण, परम्परागत रूपमा प्रयोग हुँदै आएको रैथाने वित संरक्षण, पूर्वाधार निर्माण, उद्यमशिलता र रोजगारी

Q. No. 1

बृद्धि, दिगो विकास, प्रभावकारी सेवा प्रवाह, लक्षित वर्गको क्षमता विकास तथा सशक्तीकरण र कानूनी शासनको प्रत्याभूतिलाई प्राथमिकता राख्दै " दिगो विकास अनुपम संस्कृति, उन्नत पर्यटन समृद्ध चुम्नुव्री " को दिर्घकालीन सोच पुरा गर्नेतर्फ केन्द्रित छ ।

चुम्नुव्री गाउँपालिकाको समृद्धि र विकासका लागि आगामी आर्थिक वर्षमा कार्यान्वयन गर्ने प्रस्तावित क्षेत्रगत नीति तथा कार्यक्रहरु यहाँहरु माझ प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

क्षेत्रगत नीति तथा आधार

आर्थिक विकास क्षेत्र

कृषि

७. परम्परागत रूपमा हुदै आएको कृषि कार्यलाई व्यवसायिक तथा उत्पादनमुखी बनाउन उन्नत जात तथा वातावरण अनुकूल स्याउ, दाँते ओखर, लसुन, आलु लगायतका विरुवा तथा विड विजन अनुदानको रूपमा उपलब्ध गराइनेछ । तरकारी तथा फलफुललाई प्लास्टिक टनेलमार्फत खेति गर्ने प्रणालीलाई नमुनाको रूपमा अगाडी बढाइनेछ रैथाने बाली (सिमि, करु, आलु र तोरी) लाई ब्राण्डिङ गरी बजार प्रवर्द्धन गर्ने नीति लिइनेछ ।

८. गाउँपालिकाभित्र रहेका चौरी संरक्षण गरी व्यवसायिक पशुपालनतर्फ आकर्षित गर्न चौरी तथा भेडा प्रवर्द्धन कार्यक्रम अन्तर्गत चौरी तथा भेडा संरक्षण कार्यलाई प्रोत्साहित गर्न अनुदान उपलब्ध गराइनेछ ।

९. कुखुरा, बंगुर लगायतका पशुपन्छीहरुको संरक्षण र व्यवसायिकता मार्फत स्थानीय जनताको जीवनस्तरमा सुधार गर्ने र प्रोत्साहन गर्नका लागि कृषि फर्म अनुदान उपलब्ध गराइनेछ । उत्कृष्ट हुने कृषकलाई प्रोत्साहन स्वरूप उचित पुरस्कारको व्यवस्था समेत गरिनेछ ।

१०. चुम्नुव्री गाउँपालिकाको कृषि प्रोफाईल तयार गरिनेछ ।

पर्यटन तथा संस्कृति

११. चुम्नुव्री गाउँपालिकामा विश्वको आठौं अग्लो मनास्लु हिमाल, नेपालकै प्रसिद्ध लार्केपास पदमार्ग लगायत विभिन्न हिमाल, चुम र नुव्री उपत्यका, ताल, मौलिक संस्कृति तथा जैविक विविधताको खुल्ला संग्रहालय भएको हुँदा यस गाउँपालिकालाई पर्यटकीय नगरीका रूपमा विकास गर्ने र " गुरुयोजना निर्माणको कार्यलाई अगाडी बढाइनेछ ।

१२. जैविक विविधताको खुला संग्रहालय चुम उपत्यकामा चलि आएको श्याम्या परम्परालाई चिरकालसम्म कायम गरी अन्तराष्ट्रिय स्तरमा प्रवर्द्धन गरिनेछ ।

X 6m:3
१३. दुधपोखरी, रुपीनाला, कालताल, हिमचुली, पुड्गिन गुम्बा, सेराड गुम्बा, मु गुम्बा, राजेन गुम्बा, रिपुड गुम्बा लगायतका पर्यटकीय स्थलहरूमा पदमार्गको स्थापना गरी गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

१४. गाउँपालिकाभित्र हुने सबै प्रकारका कुरीति, घरेलु हिंसा, बालविवाह, बहुविवाह, मदिरा सेवन विरुद्ध वडास्तरीय सचेतना तथा समुदाय प्रहरी साझेदारी कार्यक्रम सञ्चालन गरी कुरीति तथा कुप्रथाको न्यूनीकरण गरिनेछ ।

१५. जलवायु परिवर्तनले हिमाली क्षेत्रको मौसममा परेको प्रभावले मौसमी वर्षामा कमीले यस गाउँपालिकाको विभिन्न वडामा उत्पादन हुने अन्नबालीमा परेको असरलाई मध्यनजर गर्दै असर न्यूनीकरण गर्न सिँचाई गुरुयोजना निर्माण गरी उत्पादन र उत्पादकत्वमा वृद्धि गर्ने नीति लिइनेछ ।

१६. सहासिक पर्यटन (क्यानोइड, काइकिड, रक क्लाडम्बिड, आइस क्लाइम्बिड) लगायतका खेलहरूको सम्भाव्यता अध्ययन गरिनेछ ।

उद्योग व्यापार र व्यवसाय

१७. उद्योग व्यवसायको विकास गाउँपालिकाको समृद्धिको आधार हो । आर्थिक क्रियाकलाप, रोजगारी र मुल्य अभिवृद्धिमा उद्योग, व्यापार र व्यवसायको प्रमुख भुमिका हुने भएकाले गाउँपालिका भित्र रहेका बेरोजगार युवायुवती र विदेशबाट फर्किएका युवा युवतीहरूलाई स्थानीय लघु उद्योग व्यवसायलाई आधुनिक तवरले सञ्चालन गर्न तालिम तथा अभिमुखीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

१८. स्थानीय पसलहरूमा मुल्य नियन्त्रण गर्ने, मुल्य सूचि राख्ने, कालो बजारी रोक्ने, अत्यावश्यक वस्तुहरूको अभाव हुन नदिन बजारको नियमित अनुगमन र नियमन गर्ने जस्ता कार्यहरू गरिनेछ ।

१९. महिला उद्यमीबाट सञ्चालन हुने उद्योग व्यवसायलाई विशेष प्रोत्साहन गरिनेछ । स्थानीय उद्योग व्यापार संघको क्षमता विकासका लागि आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ ।

२०. गाउँपालिकाभित्रका सार्वजनिक स्थानमा व्यापार, व्यवसाय तथा उद्योग गेरे बसेका व्यवसायीहरूको लगत संकलन गरी करको दायरा ल्याइनेछ ।

सहकारी तथा वित्तिय सेवा

२१. सहकारी संस्थाहरूको संस्थागत विकासका लागि व्यवस्थापकीय क्षमता अभिवृद्धि गरिनेछ । जडीबुटी, कृषि तथा पशुजन्य उत्पादन र बजारीकरणमा सहकारी क्षेत्रको उपयोग गरिनेछ । सहकारी संस्था COPOMIS प्रणालीमार्फत सञ्चालन गर्न अनिवार्य गराइनेछ ।

सामाजिक विकास क्षेत्र

शिक्षा

Q. No. 2

२२. सामुदायिक विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तरमा सुधार गर्ने गाउँपालिका भित्रका सबै विद्यालयहरूमा सुरक्षित घेराबार, खेल मैदान, शुद्ध पिउने पानी, छात्रछात्रा शौचालय र स्वच्छ हरित विद्यालय निर्माण गर्ने कार्यलाई अगाडि बनाइनेछ ।
२३. चुमनुव्री गाउँपालिकाको भौगोलिक विकटतालाई मध्यनजर गर्दै जनसंख्या तथा आवश्यकताका आधारमा विद्यालयबाट टाढा रहेका बस्तीका बालबालिकाहरूलाई शिक्षाको सुलभ पहुँचका लागि प्रारम्भिक बालविकास कक्षा सञ्चालन अनुमति दिई आवश्यक बालविकास सहजकर्ताको व्यवस्था गरिनेछ । नेपाल सरकारको नीतिअनुरूप बालविकास सहजकर्ता र विद्यालय कर्मचारीलाई तोकिएको तलबमानमा संघीय सरकारले व्यहोर्ने रकमबाहेक थप आवश्यक पर्ने रकम गाउँपालिकाबाट व्यहोर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
२४. गाउँपालिकाको आयोजनामा सबै सामुदायिक विद्यालयहरूका विद्यालय व्यवस्थापन समितिका अध्यक्षहरू र विद्यालयका प्रधानाध्यापकहरूको संयुक्त रूपमा शैक्षिक कार्यशाला/अन्तरक्रिया कार्यक्रमको आयोजना गरी चुमनुव्री गाउँ शिक्षा नीतिको तर्जुमा गरिनेछ ।
२५. चुमनुव्री गाउँपालिका वडा नं. ३ मा रहेको बुद्ध माध्यामिक विद्यालयको भौतिक पूर्वाधार निर्माण गरी दश जोड दुई अर्थात कक्षा १२ सम्म पठन पाठन सुचारु गर्नको लागि प्रक्रिया अगाडि बढाइनेछ ।
२६. गाउँपालिकाभित्रका बालबालिकाहरूलाई औपचारिक शिक्षा अगाडी मन्तेश्वरी कक्षा सञ्चालन गरी खेलदै सिक्दै गर्ने गरी औपचारिक शिक्षामा भर्नादार अभिवृद्धि गर्न बाल विकास शिक्षकहरूलाई मन्तेश्वरी तालिम सञ्चालन गरिनेछ ।
२७. सामुदायिक विद्यालयहरूको शैक्षिक सुधारका लागि शिक्षक तथा कर्मचारीहरूको दरबन्दी मिलान, व्यवस्थापन, पुनर्वितरण एवं दरबन्दी सिर्जना विद्यालयको आवश्यकताको आधारमा गरिनेछ । एक विद्यालय एक कम्प्युटर, नियमित विद्यालय अनुगमन, शैक्षिक सामाग्री तथा पाठ्य सामाग्री वितरण तथा शिक्षकहरूलाई कम्प्युटर तथा लेखा तालिम लगायतका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
२८. गाउँपालिकाको सामुदायिक विद्यालयको भौतिक अवस्था, खानेपानी, शौचालय आदिको अनुगमन गरी जिर्ण रहेका पूर्वाधारहरूको निर्माणका लागि सङ्घीय सरकार, प्रदेश सरकार, र अन्य सङ्घ संस्थाहरूलाई सहयोगका लागि पहल गरिनेछ ।
२९. चुमनुव्री गाउँपालिकाभित्रका सामुदायिक विद्यालयहरूमा अध्ययनरत गरिब तथा जेहन्दार एवं आर्थिक रूपले विपन्न, वञ्चितकरण र वहिष्करणमा रहेका विद्यार्थीहरूलाई उच्च शिक्षा अध्ययनका लागि उच्च शिक्षा छात्रवृति कोष स्थापना गरिनेछ ।
३०. चुमनुव्री गाउँपालिकाको स्थानीय भेषभूषा, भाषा, धर्म, संस्कृति तथा रहनसहन झल्किने स्थानीय पाठ्यक्रम निर्माण गरी सोको कार्यान्वयन गरिनेछ ।
३१. गाउँपालिकाको शैक्षिक स्तर सुधार गर्ने अध्ययन अवलोकन भ्रमण, क्षमता विकास तालिम, अत्याधुनिक लाईव्रेरी, ICT ल्याव, साइन्स ल्याव तथा विद्यार्थीसँग राष्ट्रसेवक लगायतका गतिविधिहरू सञ्चालन गरिनेछ ।

Q. No. 3

X Am 13

३२. शैक्षिक रूपमा पिछडिएका गाउँ, बस्ती तथा टोलहरुमा प्रौढ शिक्षा कार्यक्रम सञ्चालन गरी गाउँपालिकाको साक्षरता दर वृद्धि गरिनेछ ।
३३. गाउँपालिकाका विद्यालयमा सञ्चालन हुने दिवा खाजा कार्यक्रममा स्थानीय उत्पादनको उपयोग गरिने नीति लिई सोको कार्यान्वयन गरिनेछ ।

स्वास्थ्य तथा पोषण

३४. विभिन्न समयमा फैलिन सक्ने महामारी जन्य रोग तथा समस्याको समाधानको लागि आवश्यक पर्ने औषधी, किट, औजार, उपकरण खरिद तथा दुर्त प्रतिकार्य टोलीलाई सक्रिय बनाइनेछ ।
३५. महिला स्वास्थ्य स्वयंमसेविकाहरूलाई प्रोत्साहन गर्ने प्रोत्साहन रकमको व्यवस्था गर्नुका साथै महिला स्वास्थ्य स्वमसेविका क्षमता विकास तालिमको व्यवस्थालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
३६. निःशुल्क प्रदान गर्ने भनिएका औषधीहरु गाउँपालिकामा कम्तीमा प्राथमिकीकरण गरिएका १० वटा रोगको लागि पर्याप्त मात्रमा राखी सर्वयाम उपलब्ध गराइनेछ ।
३७. गर्भवती तथा सुत्केरी महिलाका लागि नियमित स्वास्थ्य परीक्षण गरी स्वास्थ्य संस्थामा सुत्केरी हुने महिलालाई सरकारी सुविधाका अलवा पौष्टिक आहार सहितको पोषिलो झोलाको व्यवस्थालाई निरन्तरता दिइनेछ । प्रसुति गृहमा आएर सुत्केरी भएका महिलाहरुका लागि एक दिन सुत्केरी खानाको व्यवस्था गरिनेछ ।
३८. ज्येष्ठ नागरिक, असहाय, अपाङ्ग, एकल महिला र विपन्न वर्गको स्वास्थ्य परीक्षणका लागि प्रत्येक वडामा निःशुल्क स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन गरिनेछ । पाठेघर खस्ने, पाठेघर तथा स्तन क्यान्सर, महिनावारी हुदौँ हुने समस्या लगायतका स्त्रीरोग सम्बन्धी रोग पहिचान र उपचार सम्बन्धी वृहत स्वास्थ्य शिविर विभिन्न सरकारी तथा गैरसरकारी संस्थाहरुसँगको समन्वय र साझेदारीमा सञ्चालन गरिनेछ ।
३९. तत्काल उपचार नपाए ज्यान जोखिममा पर्ने जटिल प्रकृतिको सुत्केरी र गम्भीर दुर्घटनामा परेकाको उपचारका लागि संघ तथा प्रदेश सरकारसँग समन्वय गरी हेली एम्बुलेन्स सेवा उपलब्ध गराउन सहजीकरण गरिनेछ ।
४०. सरुवा रोग, पानीजन्य रोग, मधुमेह, रक्तचाप, हृदयधात जस्ता रोगबाट बच्ने उपायका बारेमा श्रव्य तथा दृष्य सामाग्रीहरु तयार गरी व्यापक प्रचार प्रसार गरिनेछ ।
४१. स्वास्थ्यकर्मीहरुको सीप र दक्षता अभिवृद्धि गर्नका लागि आवश्यक क्षमता विकास कार्यक्रम तथा तालिमको व्यवस्था गरिनेछ । स्थानीयस्तरमा स्थानीय जडिबुटीको प्रयोगद्वारा परम्परागत रूपमा उपचार गरिने आम्ची पद्धतिलाई प्रवर्द्धन गर्न वनेको ऐन प्रभावकारी तवरबाट कार्यान्वयन गरिनेछ ।
४२. बालबालिकाहरुको पूर्ण खोप सूनिश्चितताका लागि विद्यार्थी भर्ना गर्दा खोप कार्ड अनिवार्य गरिनेछ । प्रत्येक बस्तीमा आवश्यकताअनुसार खोप केन्द्र स्थापना गरिनेछ ।
४३. प्रत्येक टोल तथा बस्तीमा स्वास्थ्य तथा सरसफाई आमा समूहहरुको गठन गरी उनीहरुको क्षमता विकास, स्वास्थ्य तथा पोषण सम्बन्धी सचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

X Am 13

युवा तथा खेलकुद

१८३

४४. युवा क्लवहरुलाई गाउँपालिकामा दर्ता तथा नविकरण गर्नका लागि उत्प्रेरणा जगाई क्लवहरुको संस्थागत विकासका लागि आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ ।
४५. आर्थिक रूपमा अति विपन्न र अपाङ्गता भएका युवायुवती सङ्घीय, प्रादेशिक सरकार र अन्य विकास साझेदारहरुसँग समन्वय तथा सहकार्य गरी सीपमुलक तालिम दिइनेछ ।
४६. प्रत्येक वडामा खेलकुद मैदानको निर्माण तथा गाउँपालिका स्तरमा कभर्डहलको निर्माण गरी खेलकुद सामग्री उपलब्ध गराउने कार्यलाई नमुनाको रूपमा अगाडी बढाउनेछ । युवाहरुलाई खेलकुद तर्फ आकर्षित गराउन वडा र गाउँपालिका तहमा तथा अन्तर विद्यालय स्तर वार्षिक रूपमा खेलकुद प्रतियोगिताको आयोजना गरिनेछ ।
४७. "स्वास्थ्यका लागि खेलकुद" भन्ने नारालाई आत्मसाथ गर्दै गाउँपालिकाभित्र आगामी आर्थिक वर्षमा अध्यक्ष कप खेलकुद कार्यक्रमको आयोजना गरिनेछ ।
४८. गाउँपालिका स्तरीय उत्कृष्ट खेलाडीहरुलाई जिल्ला, प्रदेश तथा सङ्घीय स्तरमा आयोजना हुने खेलकुदमा भाग लिन लगाई उत्कृष्टता हासिल गरी पदक प्राप्त गरेमा पदक प्राप्त गर्ने खेलाडीलाई पुरस्कारको व्यवस्था गरिनेछ ।

लैड्जिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण

४९. समावेशी नीति, कार्यक्रम तथा बजेटको व्यवस्थापन र कार्यान्वयन गरी समावेशी अनुगमन र मुल्यांकन प्रणालीलाई अवलम्बन गरिनेछ ।
५०. आपत्कालिन तथा अन्य विपद्जन्य व्यवस्थापन सम्बन्धि योजना कार्यक्रममा एकल महिला, दलित, गर्भवती महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, ज्येष्ठ नागरिक, अति गरिब आदि जस्ता वर्ग तथा समुदायको थप जोखिमको न्युनीकरण र सम्बोधन गरिनेछ ।
५१. नागरिकहरुको गुनासो सुन्न तथा गुनासो समाधान गर्नका लागि जनतासँग अध्यक्ष कार्यक्रम आगामी आर्थिक वर्षमा सञ्चालन गरिनेछ ।
५२. अपांगता परिचय पत्र, ज्येष्ठ नागरिक परिचय पत्र, एकल महिला परिचय पत्र वितरण गरी उनीहरुको मौलिक हक र अधिकारलाई संरक्षण र संवर्द्धन कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
५३. अपांगता भएका व्यक्तिहरुको जीवनयापनलाई सहज बनाउन उनीहरुलाई आवश्यक पर्ने सहायता सामग्रीको व्यवस्थापनमा विभिन्न सहयोगी व्यक्ति तथा संघ संस्थाहरुसँग सहकार्य तथा सहलगानी गरिनेछ ।
५४. प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम अन्तर्गत कामका लागि पारिश्रमिकमा आधारित सामुदायिक आयोजनाहरु सञ्चालन गर्दा न्यून जीवनस्तर भएका र आर्थिक रूपमा अति विपन्न तथा संकटमा परेका घरपरिवारलाई प्राथमिकता दिने नीतिगत व्यवस्थालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
५५. महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, दलित, एकल महिला, आदिवासी जनजाती र आर्थिक रूपमा विपन्न परिवारको पहिचान गरी क्षमता विकास, जनचेतना अभिवृद्धि, अधिकारमा आधारित तालिम लगायतका सशक्तिकरणका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।

१८३

अग्रिम

५६. गाउँपालिकाको लैड्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण गरी जेसी अडिटबाट सुधारका लागि तयार भएको कार्ययोजनानुसार कार्य अगाडी बढाइनेछ ।
५७. महिलाहरुको स्वावलम्बन तथा आर्थिक रूपमा सबल गराउन, गाउँपालिका क्षेत्रभित्र महिला सशक्तिकरणका साथै महिलाहरुको समग्र पक्षको विकास गर्न उपाध्यक्ष महिला सशक्तिकरण कार्यक्रम आगामी आर्थिक वर्षमा सञ्चालन गरिनेछ ।
५८. चुम्नुव्री गाउँपालिकाको लैड्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरण, २०८० लाई कार्यान्वयनमा लगिनेछ ।
५९. आर्थिक तथा सामाजिक रूपमा पिछडिएको क्षेत्रका जनताहरुको जिविकोपार्जनका लागि विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
६०. बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, दलित, एकल महिला, आदिवासी जनजाति र आर्थिक रूपमा विन्न परिवारको पहिचान गरी क्षमता विकास, जनचेतना अभिवृद्धि, अधिकारमा आधारित तालिम लगायतका सशक्तिकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

खानेपानी तथा सरसफाई

६१. गाउँपालिका स्तरीय खानेपानी तथा सरसफाई स्वच्छता समन्वय समिति र प्रत्येक वडामा वडा स्तरीय खानेपानी तथा सरसफाई स्वच्छता समन्वय समिति गठन गरी खानेपानी तथा सरसफाईका कार्यहरु सोही समिति मार्फत अगाडी बढाइ प्रदुषणमुक्त चुम्नुव्रीको अवधारणालाई अगाडि बढाइनेछ ।
६२. चुम्नुव्री गाउँपालिकाको खानेपानी तथा सरसफाई गुरुयोजना अनुसार खानेपानी नपुगेका बस्तीहरुमा नयाँ खानेपानी निर्माण गर्ने, मर्मत गर्नुपर्ने योजनाहरु मर्मत गर्ने कार्यका लागि संघ र प्रदेश सरकार तथा विकास साझेदारहरूसँग सहकार्य गरी एक घर एक धाराको अवधारणा अनुरुप निर्माण गरिनेछ ।
६३. विद्यालय, स्वास्थ्य संस्था, सामुदायिक भवन, प्रसुति गृह, सरकारी कार्यालय आदिमा व्यवस्थित पानीसहितको महिला, अपाङ्ग र बालमैत्री शौचालय निर्माण गरी नियमित सरसफाईको व्यवस्था गरिनेछ ।
६४. घर टोल सफा राख्न र उत्सर्जित फोहोरको व्यवस्थापन गर्न आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ । साथै आवश्यकताअनुसार सार्वजनिक शौचालयको निर्माण गरी समुदायलाई व्यवस्थापनको जिम्मा दिईनेछ ।
६५. चुम्नुव्री गाउँपालिकाभरि रहेका खानेपानीका मुहान दर्ता गरी सोको अभिलेखिकरण गर्नको लागि चुम्नुव्री गाउँपालिका जलश्रोत तथा मुहान दर्ता सम्बन्धी कार्यविधि, २०८० निर्माण गरी सोको कार्यान्वयन गरिनेछ ।

अग्रिम

पूर्वाधार विकास

Ans.

६६. कुनै पनि क्षेत्रको समष्टिगत विकासको आधार संस्थागत विकास पहिलो प्राथमिकतामा हुने भएकाले गाउँपालिकाको बहुउपयोगी प्रशासकीय भवन संघीय सरकार र चुम्नुव्री गाउँपालिकाको लमगत साझेदारीमा निर्माण प्रक्रिया अगाडि बढाईनेछ ।
६७. चुम्नुव्री गाउँपालिकाको पर्यटकीय, सामाजिक सांस्कृतिक महत्व लगायतका क्षेत्रगत आयोजनाहरूको योजना बैंक बनाई सबै आयोजनाहरूको विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन DPR तयार गरी गैरवका आयोजनाहरूलाई वहुवर्षीय आयोजनाको रूपमा लगानी गरिनेछ । उक्त आयोजना निर्माणका लागि संघ र प्रदेश सरकार तथा विकास साझेदारहरूसँग समन्वय र सहकार्य गरिनेछ ।
६८. गाउँपालिकामा मर्मतसम्भार कोषको स्थापना गरी थोरै रकममा मर्मत गरी पुन सञ्चालनमा आउने पुर्वाधारहरूको अबिलम्ब मर्मतसम्भारको कार्य अगाडी बढाईनेछ ।
६९. निर्माणाधिन वेनीघाट लार्के लोकमार्गसँग गाउँपालिका केन्द्र र सबै वडाहरूलाई जोड्ने आवश्यक पर्ने बजेट लागि गरी संघ, प्रदेश सरकार तथा विकास साझेदारहरूसँग आवश्यक पहल गरिनेछ ।
७०. वडा, बस्ती, मेलापात, धार्मिक तथा पर्यटकीय स्थल जोड्ने गोरेटो तथा घोडेटो बाटोको मर्मत तथा स्तरोन्नति गर्ने कार्य गरिनेछ भने सडक प्रभावित क्षेत्रमा बैकल्पिक पदमार्गको विकास र निर्माणका लागि आवश्यक प्रक्रिया अगाडी बढाईनेछ ।
७१. बहुउद्देशीय सामुदायिक भवनहरु निर्माण गरी निर्माण भएका भवनहरूबाट बस्तीहरूमा एकिकृत सेवा प्रवाह गरिनेछ। यस्ता संरचनाहरु निर्माण गर्दा महिला, जेष्ठ नागरिक, बालबालिका र अपाङ्गमैत्री बनाईनेछ ।
७२. कादुरी एग्रिकल्चरल एड एशोसियन सँग सहकार्य गरी विद्युत नपुणेका ठाउँमा लघु जलविद्युत आयोजनाहरु निर्माण गरिनेछ भने लघु जलविद्युत पुग्न नसकेको ठाउँमा बैकल्पिक उर्जाको व्यवस्था गरिनेछ ।
७३. ल्याण्डलाईन सेवा विस्तार, मोबाईल नेटवर्क र इन्टरनेटको क्षमता अभिवृद्धिका लागि संघ र प्रदेश सरकारसँग समन्वय गरिनेछ। सुचना तथा संचार प्रविधिहरूको प्रयोगमा बढावा दिई प्रविधि मैत्री गाउँपालिकाको रूपमा विकसित गर्दै लगिनेछ ।
७४. चुम्नुव्री गाउँपालिकाद्वारा कार्यान्वयन गर्ने विकासका योजनाहरूमा प्राविधिक दक्षता आवश्यक पर्ने सबै योजना ठेक्का प्रक्रियामार्फत सञ्चालन गरिने नीति लिइनेछ ।
७५. गाउँपालिकामा सञ्चालन गरिने विकासका आयोजनाहरूको लगत संकलन गरी सोको विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन तयार गर्नको लागि प्राथामिकता दिइनेछ ।
७६. गाउँपालिकाको केन्द्र समेत रहेको चुम्नुव्री – ०३, फिलिममा वृहत्तर एकिकृत विकास गुरुयोजना निर्माण गरिनेछ ।
७७. चुम्नुव्री गाउँपालिकामा निर्माणाधिन वडा कार्यालयहरूको लागि आवश्यक बजेट व्यवस्थापन गरी समयमै निर्माण कार्य सम्पन्न गरिनेछ ।
७८. मित्राराष्ट्र चीन सरकारबाट अनुदानमा गाउँपालिकालाई प्राप्त भएको एक्साभेटरलाई आवश्यक कार्यविधि बनाई गाउँपालिकाभित्रको विकास निर्माणको कार्यमा उपयोग गरिनेछ ।

Ans.

वन वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन

X Ami

७९. चुमनुब्री गाउँपालिकाभित्र अविरल वर्षाका कारण विस्थापित भएका परिवार विशेष गरी सल्लेरी, जगत लगायतका स्थानीय वासिहरुको आर्थिक तथा भौतिक रूपमा पुन स्थापना गरी दैनिक जिविकोपार्जनका लागि आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ ।
८०. भौगोलिक रूपमा विकट रहेको यस गाउँपालिकाका सम्पूर्ण बस्तीहरु बुढिगण्डकी नदी छेउछाउमा बसोवास रहेको अवस्थामा वर्षात्रिको समयमा बाढी पहिरो लगायतका प्राकृतिक प्रकोपका कारणबाट धनजनको क्षति हुन नदिन तथा भूसंरक्षण र पर्यावरणको संरक्षण संवर्द्धन गर्न भौगोलिक अध्ययन तथा एकिकृत नमुना बस्ती विकासका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
८१. चोरी शिकारी नियन्त्रण, जीवजन्तुहरुको संरक्षण, जलाधार क्षेत्र, पानीका श्रोतहरुको संरक्षणमा समुदायको सहभागीता बढाई जैविक विविधता संरक्षण गरिनेछ ।
८२. विपद् व्यवस्थापन कार्यलाई प्रभावकारी बनाउन विपद् व्यवस्थापन कोषको रकममा वृद्धि गरिनेछ ।
८३. चुमनुब्री गाउँपालिकालाई जलवायु, वातावरण तथा पर्यावरणीय दृष्टिकोणबाट सन्तुलन कायम गराउनको लागि वृहत वृक्षारोपण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । साथै पहिरो तथा भू - क्षय बाट जोखिमयुक्त ठाउँहरुमा माटो सुहाउँदो वृक्षारोपण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
८४. चुमनुब्री गाउँपालिकाभित्र रहेका प्राकृतिक स्रोतसाधन (दुइगा, गिटी, बालुवा) को उत्खन तथा संकलन गर्नको लागि प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण तथा वातावरणीय प्रभाव मुल्याङ्कन गर्ने नीति लिइनेछ ।

सुशासन तथा संस्थागत विकास

८५. गाउँपालिका भित्रका भौगोलिक, सामाजिक, आर्थिक, शैक्षिक, संस्थागत, लैड्गिक लगायतका विषयक्षेत्रका खण्डीकृत तथ्याङ्क एकिकृत गरी सुचना तथा अभिलेख राखिनुका साथै वार्षिक रूपमा गाउँपालिकाको वस्तुगत विवरण अद्यावधिक गरिनेछ ।
८६. गाउँपालिकाको आन्तरिक आय वृद्धि गरी स्थानीय तहलाई संविधानले प्रदत्त गरेको स्वायतता कायम गर्ने र खर्च गर्ने अवस्था सिर्जना गर्न वडास्तरमा राजस्व सम्बन्धी अभिमुखिकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरी आन्तरिक आय वृद्धि गर्ने करदाताहरुलाई उत्प्रेरित गरिनेछ ।
८७. सार्वजनिक खरिद प्रणालीलाई पारदर्शि बनाई अपेक्षित विकास नीतिलाई सारभूत रूपमा प्रभावकारी बनाउन कर्मचारी तथा सम्बद्ध पक्षलाई विद्युतिय खरिद प्रणाली र भौगोलिक सूचना प्रणाली सम्बन्धी क्षमता विकास तालिम सञ्चालन गरिनेछ ।
८८. गाउँपालिकाभित्र रहेका सम्पूर्ण वडा कार्यालयहरु, गाउँपालिकाका स्वास्थ्य संस्थाहरु र शिक्षण संस्थाहरुमा आवश्यकता र औचित्यताका आधारमा इन्टरनेट सेवा विस्तार गरिनेछ ।
८९. भौगोलिक रूपमा विकट रहेको यस चुमनुब्री गाउँपालिकाको कामको शिलशिलामा कर्मचारी तथा पदाधिकारीहरु घाइते भएमा उहाँहरुको आपतकालिन उदार, राहत र पुनर्स्थापनाको लागि आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ ।

X Ami

- ✓ A.M. ✓*
९०. " दिगो विकास, अनुपम संस्कृति, उन्नत पर्यटन समृद्ध चुम्नुव्री " को परिकल्पना सहित तयार भएको चुम्नुव्री गाउँपालिकाको प्रथम पञ्चवर्षीय आवधिक योजनाले लिएको लक्ष्य हासिल गर्नका लागि सोही अनुरूप वार्षिक योजना बनाई कार्यान्वयन गरिनेछ ।
९१. न्यायिक समितिको भूमिकालाई प्रभावकारी बनाउनका लागि आवश्यक क्षमता अभिवृद्धि गर्नुका साथै समुदायमा सचेतनामुलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
९२. सेवा प्रवाहलाई चुस्त दुरुस्त, पारदर्शी एवं प्रभावकारी बनाउन जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीहरुको क्षमता विकास योजना बनाई कार्यान्वयन गरिनेछ। आवश्यकता अनुसार मौजुदा ऐन, नियम, कानून र कार्यविधिहरूलाई परिमार्जन गर्दै नयाँ ऐन, नियम, कानून र कार्यविधिहरूको तर्जुमा गर्दै लगिनेछ ।
९३. कर्मचारीहरुको कार्य सम्पादन मुल्याक्तं पद्धतिलाई प्रभावकारी र वैज्ञानिक बनाई सेवामुखी एवं जवाफदेहि हुन उत्प्रेरित गरिनेछ । उच्च कार्य सम्पादन सहित उत्कृष्ट सेवा प्रवाह गर्ने कर्मचारीलाई पुरस्कार सहित सम्मान गरिनेछ ।
९४. आन्तरिक लेखापरीक्षण प्रणालीलाई सुदृढीकरण गर्दै बेरुजुको दरलाई घटाउदै लगिनेछ । बेरुजुको विवरण सहितको वार्षिक लेखा परीक्षण प्रतिवेदन सभाको लेखा समितिमा प्रस्तुत गरिनेछ ।
९५. गाउँपालिकालाई आवश्यक पर्ने प्राविधिक जनशक्ति करार सेवामा भर्ना गरी सेवा करार लिने पद्धतिलाई अवलम्बन गरिनेछ ।
९६. गुनासो सुनुवाई, सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नागरिक अभिमत सर्वेक्षण, सेवाको सन्तुष्टि सर्वेक्षण जस्ता नागरिक उत्तरदायी संयन्त्रहरूलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गरिनेछ ।
९७. गाउँपालिकाको वस्तुगत विवरण, प्रथम आवधिक योजना, ऐन, कानून, सभाका निर्णयहरु, कार्यक्रम, योजना तथा बजेट, प्रगति प्रतिवेदन, अनुगमन प्रतिवेदन, स्थानीय राजपत्र, लेखा परीक्षण प्रतिवेदन र आयोजना तथा परियोजनाको विवरण वेवसाईडमा नियमित रूपमा अध्यावधिक गरिनेछ ।
९८. चुम्नुव्री गाउँपालिकाभित्रका ज्येष्ठ नागरिकहरूमा रहेको ज्ञान, सिप, अनुभव पुस्तान्तरण गर्न र उहाँहरूलाई परिवारबाट गरिने व्यवहारमा थप सम्मान माया ममता अभिवृद्धि गर्ने हेतुले अध्यक्ष ज्येष्ठ नागरिक सम्मान कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
९९. जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीहरुको सिकाई क्षमता अभिवृद्धिका लागि अन्तर स्थानीय तह अध्ययन भ्रमणको व्यवस्था गरी सेवा प्रवाहमा थप सुधार गर्न पहल गरिनेछ ।
१००. गाउँपालिकाभित्र कार्यरत सम्पूर्ण गैरसरकारी संस्थाहरूको सूचीकरण गरी गैरसरकारी संघ संस्थाहरूबाट सञ्चालन गरिने कार्यक्रमहरूलाई गाउँपालिकाको स्वीकृति एवं समन्वयमा कार्यान्वयन गर्ने र वर्षमा कम्तीमा २ पटक गाउँपालिका समक्ष प्रगति समिक्षा गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ । उपाध्यक्षको संयोजकत्वमा कानूनविद्बाट गैरसरकारी संस्था सञ्चालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि निर्माण गरिनेछ ।
- ✓ A.M. ✓*

- X Ami*
१०१. गाउँपालिका भित्र रहेका युवा क्लब, आमा समुह, कृषक समुह, महिला संजाल तथा बाल संजाल, जेष्ठ नागरिक संजाल र स्थानीय सामुदायिक संस्थाहरुको दर्ता गर्ने अभिलेख राख्ने तथा नियमन गर्ने कार्यलाई प्रभावकारी बनाइनेछ ।
 १०२. पचास लाख सम्म बजेट विनियोजन भएका प्राविधिक दक्षता आवश्यक नपर्ने योजना उपभोक्ता समितिमार्फत गराउन सकिनेछ ।
 १०३. गाउँपालिकाको सूचना तथा तथ्याङ्क प्रणालीलाई व्यवस्थित, प्रभावकारी तथा प्रविधिमैत्री बनाउन एकीकृत डिजिटल प्रोफाईल निर्माण गरिनेछ ।
 १०४. दिगो विकासको लक्ष्यको स्थानीयकरण गर्नको लागि नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारले लिएका नीतिहरुको स्थानीय तहमा पनि कार्यान्वयनका लागि रणनितिक कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ । सोको लागि यस गाउँपालिकाको दिगोचा विकास लक्ष्य स्थानीयकरण तथा सूचकहरुको निर्माण गरिनेछ ।
 १०५. गाउँपालिकाबाट प्रदान गरिने सेवाप्रवाहमा सुशासन कायम गरी नागरिकको सेवामा स्थानीय सरकारको प्रभावकारिता अभिवृद्धि गर्ने आवश्यक वार्षिक कार्ययोजना तथा कार्यतालिका(Calendar) बनाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गरिनेछ । राजश्व संकलन कार्यमा वडास्तरदेखि नै Online मार्फत दाखिला गरिनेछ ।
 १०६. यो नीति तथा कार्यक्रमको प्रभावकारी कार्यान्वयनको लागि सबैको सहकार्य र स्वामित्व अपरिहार्य छ । यसको सफल कार्यान्वयनका लागि सम्पूर्ण सरकारी निकाय, राजनीतिक दलहरु, संघ संस्थाहरु, निजी तथा सहकारी क्षेत्र लगायत सबैको सञ्चाव, र सहयोग हुनेमा विश्वस्त छु ।

अन्त्यमा,

गाउँपालिकाको समग्र विकास र संमृद्धिमा योगदान पुऱ्याउने समस्त चुम्नुक्रीबासी, राजनीतिक दल, राष्ट्रसेवक कर्मचारी, शिक्षक, सुरक्षाकर्मी, निजी सहकारी र सामुदायिक क्षेत्र, श्रमिक वर्ग, नागरिक समाज, सामाजिक अभियन्ता, युवा क्लब, आमा समूह, आमसञ्चार लगायतका सम्पूर्ण महानुभावहरुमा हार्दिक धन्यवाद एवं कृतज्ञता ज्ञापन गर्दछु ।

धन्यवाद ।

X Ami

निमा लामा
अध्यक्ष